КВАНТИТАТИВНА СУТЬ ДЕЯКИХ СУБСТАНТИВАНТІВ

Чернюк Н.І., *к. філол.н., доц.*

На відміну від англійських субстантивантів, що протиставляються по числу, у певних із них відсутні такі форми, правда як винятки зустрічаються випадки сполучення з деякими неозначеними артиклями, напр.: *a Japanese, a Chinese*, при цьому у цих субстантивантів відсутня множина з кінцевим ***–(e)s***. Такі форми на думку Б.Стренг залишилися на півдорозі від прикметників до іменників. Скоріш за все такі субстантиванти утворилися внаслідок еліпса іменникового сполучення. При цьому атрибутивна частина сконцентрувала в собі смисловий центр, а частина, що відпала (якою у даному випадку, безсумнівно, є іменник *people)*, наділила слово, яке його замістило, як значенням збірності, так і властивим цьому збірному іменникові способом передачі кількісних відношень. За своїм внутрішнім змістом такі субстантиванти передають множину, яка є, по-перше, однорідною, і, по-друге, абстрактною. Пор.: *How foolish* ***the old were*** *, thinking they could tell what the youth felt. The* ***young are*** *tired of us, our gods and ideas. The* ***rich were*** *my enemies.*

Окрема складова частина такої збірної множинності може не тільки імплікуватися, але й відображатися в синтаксичній структурі шляхом сполучення прикметника та іменника *man* або слова-субститута *one* , напр.: *a rich man, the poor one.*

Структурною рисою даної групи субстантивантів є їх обов'язкове сполучення з означеним артиклем. Слід гадати, що його наявність дозволяє виділити граматичними засобами те специфічне опредмечення ознаки, яке отримує свого роду якісну предметність. Остання набуває значення, як-от: 1) збірності, що передбачає угрупування людей, напр.: ***The sympathetic*** *pour* ***their*** *sympathy with an abandon that is sometimes embarrassing to* ***there*** *victims*; 2) здатності у ряді випадків сполучатися з інтенсивами, що свідчить про переважаючу у них ад'єктивність, пор.: *There were* ***the poor, the not-so-poor*** *and* ***the well-to-do***; 3) констатації реальної множинності, що передається специфікою їх комбінаторики типу: а) вживання з ними дієслова-присудка у формі множини. Пор.:*...along the cliff of caves, where* ***the old dead are*** *buried. "What do you think* ***the British were*** *going to do about it?"*; б) співвіднесення з ними форми множини особового займенника *they* чи його присвійного відмінка, напр..: ***The wiser*** *go* ***their*** *way with a decent grace. Tell* ***the English they*** *will get food as always.... He had never envied* ***the rich*** *their luxurious*

*pleasures. **The blind** in the fiest stages of **their** infirmity dislike those who can move with a free stride*; в) препозитивне вживання специфічного іменника, який передує множинності: *Captain Lawton called to the youth...and proposed charging the unbroken **line of the British***; г) прийменника *among; among the Japanese.*

Сполучуваність розглянутих субстантивантів свідчить про кількісну співвідносність з множинністю зчислювальних іменників і що мовець мислить кожного члена множинності в його дискретності. При цьому видається валідним припущення, що тут має місце перенос кількісного значення. Їх здатність отримувати оточення множини нерозривно пов'язані з наявністю у них семи "істота" (людина). Саме ця сема лежить в основі об'єднання предметів під однією назвою та їх внутрішнього кількісного протиставлення.

Серед субстантивантів виявляється група таких, що омонімічні з розглянутими вище. Однак вони не розділяють згаданих кількісних характеристик. Їх поєднує лише немаркована форма. Диференціація здійснюється на рівні понять, які вони передають. Так, *the beautiful* може означати все те, що є красивим та всіх тих, хто красивий. Якщо мовець пов'язує субстантивант зі значенням однорідності істот, тоді форма репрезентується як роздільна множинність. Субстантиванти, що відображаються у синтаксичній конструкції як одиничність, являють собою специфічний тематичний клас слів, до якого можна віднести одиниці типу: *the absolute* - все необмежене; *the good* - все добре; *the bad* - все погано; *the bad* - все окреме; *the individual* - все особливе; *the ugly* - все потворне і т.п. Напр..: *Educated neither at Eton like his father, nor at Harrow, like his dead half-brother, but at one of those establishments which, designed to avoid **the evil** and contain **the good,** may or may not contain **the evil** and avoid **the good,** John had left in April perfectly ignorant of what he wanted to become. There would be a lot of photographs... the work of professionals who could make **the pretty** beautiful, **the passible** pretty, **the ugly** interesting.* Невизначеність і неконкретність кількісного значення такого роду субстантивантів сприяє їх репрезентації як одиничності, у якої відсутнє протиставлення по числу у вигляді множинності. Це особлива одиничність, окремий об'єкт та співвіднесене з ним значення одиниці як засобу виміру множинності. У одиничності субстантивантів даного типу таку одиницю неможливо виділити, у неї є лише значення кількісної абстрактності, тісно пов'язаної з відтінком узагальнення. Такого роду одиничність представлена у вигляді комплексу, який неможливо розчленити через неконкретність його складових частин.